

06. ročník matematické olympiády

I. O průběhu VI. ročníku matematické olympiády

In: Rudolf Zelinka (editor): 06. ročník matematické olympiády. Zpráva o řešení úloh ze soutěže konané ve školním roce 1956-1957. (Czech). Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1958. pp. 3–8.

Terms of use:

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/404460>

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

I. O PRŮBĚHU VI. ROČNÍKU MATEMATICKÉ OLYMPIÁDY

1. Ve školním roce 1956/57 probíhal na našich všeobecně vzdělávacích školách a na výběrových odborných školách VI. ročník matematické olympiády (zkratka pro soutěže je MO).

Rozdělení žáků podle jednotlivých ročníků do jednotlivých kategorií je patrné z tabulky:

Kategorie	Účast žáků	
	z jedenáctiletých	z výběrových odborných škol
A	11	3; 4
B	10	2
C	9	1
D	8	—

2. Soutěž pořádalo ministerstvo školství a kultury ve spolupráci s Matematickým ústavem Československé akademie věd (MÚ ČSAV) a s ústředním výborem Československého svazu mládeže (ÚV ČSM). V čele soutěže stál ústřední výbor matematické olympiády (ÚVMO), jehož členy jmenovalo ministerstvo školství a kultury. V krajích zajišťovaly soutěž krajské výbory matematické olympiády (KVMO) a v okresech okresní výbory matematické olympiády (OVMO); první jsou určeny pro kategorie A, B, C, druhé pro kategorii D.

Ústřední výbor MO (adresa: Praha II, Žitná 25, tel. 22 72 23; 22 72 17) byl složen takto:

Předseda: Akademik Josef Novák.

Mistopředseda: Akademik SAV Jur Hronec, profesor přírodovědecké fakulty university J. A. Komenského v Bratislavě.

Jednatel: Rudolf Zelinka, vědecký pracovník MÚ ČSAV v Praze.

Členové:

Anton Dubec, docent Vysoké školy pedagogické v Bratislavě.
Ludmila Frantíková, učitelka jedenáctileté střední školy ve Vítkově u Opavy.

Dr. Karel Havlíček, docent matematicko-fyzikální fakulty Karlovy university v Praze.

Docent Josef Holubář, vědecký pracovník MÚ ČSAV v Praze.
František Hradecký, odborný asistent Vysoké školy pedagogické v Praze.

Dr. Karel Hruša, docent Vysoké školy pedagogické v Praze.
Miloš Jelínek, ústřední inspektor ministerstva školství a kultury v Praze.

Dr. Milan Kolibiar, docent přírodovědecké fakulty university J. A. Komenského v Bratislavě.

Jozef Krchňavý, učitel jedenáctileté střední školy v Košicích.
Dr. Josef Pírek, učitel osmileté střední školy v Brně, Křídlovická ul.

Vítazoslav Repáš, pracovník poverenictva školství a kultury v Bratislavě.

Miroslav Šmidák, referent oddělení studující mládeže v ústředním výboru ČSM v Praze.

Dr. Miloslav Zedek, odborný asistent Vysoké školy pedagogické v Olomouci.

Předsedy krajských výborů matematické olympiády byli:

Dr. Josef Korous, docent Vysoké školy železniční v Praze (město Praha).

Dr. Alfons Hyška, docent ČVUT v Praze (kraj Pražský).

- František Vejsada, učitel 2. jedenáctileté střední školy v Českých Budějovicích (kraj Budějovický).
- Stanislav Kopellent, vedoucí kabinetu matematiky Krajského ústavu pro další vzdělání učitelů v Plzni (kraj Plzeňský).
- František Jenšík, vedoucí školského odboru rady KNV v Karlových Varech (kraj Karlovarský).
- Josef Porcal, učitel pedagogické školy v Teplicích (kraj Ústecký).
- Zdeněk Kalousek, učitel pedagogické školy v Liberci (kraj Liberecký).
- Josef Mencl, učitel pedagogické školy v Hradci Králové (kraj Hradecký).
- Dr. Josef Honzák, učitel jedenáctileté střední školy v Pardubicích; později Ludvík Kapička, učitel jedenáctileté střední školy v Pardubicích (kraj Pardubický).
- Josef Svoboda, učitel jedenáctileté střední školy v Třebíči (kraj Jihlavský).
- Josef Holčík, odborný asistent Vyšší pedagogické školy v Brně (kraj Brněnský).
- Dr. Josef Široký, docent Vysoké školy pedagogické v Olomouci (kraj Olomoucký).
- Leo Krakówka, učitel průmyslové školy strojnické v Gottwaldově (kraj Gottwaldovský).
- Josef Andrys, vedoucí kabinetu matematiky Krajského ústavu pro další vzdělání učitelů v Ostravě (kraj Ostravský).
- Jozef Kroupa, učitel 2. jedenáctileté střední školy v Bratislavě (město Bratislava).
- Dr. Milan Kolibiar, docent přírodovědecké fakulty university J. A. Komenského v Bratislavě (kraj Bratislavský).
- Jozef Drábik, učitel 2. jedenáctileté střední školy v Nitře (kraj Nitranský).
- Dr. Cyril Palaj, profesor Vysoké školy lesní a dřevařské ve Zvoleni (kraj Banskobystrický).
- Ladislav Berger, učitel 1. jedenáctileté střední školy v Žilině (kraj Žilinský).

Dr. Ján Jakubík, docent Vysoké školy technické v Košicích (kraj Košický).

Dr. Ernest Jucovič, odborný asistent Vyšší pedagogické školy v Prešově (kraj Prešovský).

3. Soutěž v kategorii A měla tři kola a v kategoriích B, C, D dvě kola.

Soutěž I. kola probíhala v době od října 1956 do konce února 1957. V I. kole měli žáci za domácí práci písemně vyřešit alespoň sedm ze zadaných dvanácti úloh, a to s prospěchem alespoň dobrým. Úlohy I. kola byly vytištěny ve dvou letáčích, které zaslal ústřední výbor matematické olympiády na jednotlivé školy. Na školách se o soutěž starali školní referenti soutěže.

4. Úspěšní řešitelé I. kola se pak mohli účastnit II. kola, které je závěrečné pro kategorie B, C, D. Úkolem II. kola pro kategorii A bylo zjistit nejlepší účastníky, kteří přicházeli v úvahu pro účast v III. celostátním kole soutěže.

Účastníci II. kola měli rozřešit alespoň dobře nejméně dvě ze zadaných čtyř úloh, a to během čtyř hodin. Soutěž II. kola v kategorii D se konala v okresech, v ostatních kategoriích v krajích.

V kategorii D se soutěž II. kola konala v neděli 7. dubna 1957, v ostatních kategoriích v neděli 14. dubna 1957.

Při této příležitosti se konaly se žáky besedy o významu studia matematiky, zvláště se zřetelem k rozvoji naší techniky. Přitom byli žáci seznamováni s typickými nedostatky, jež se objevily v jejich řešeních úloh I. kola. Účastníci II. kola soutěže navštívili také různé kulturní podniky, konali exkurse do průmyslových podniků apod.

Pedagogický dozor a hostitelské úkoly jsou přitom zpravidla svěřeny školským odborům rad ONV a KNV, popřípadě zástupcům okresních a krajských výborů ČSM.

5. III. kolo soutěže je celostátní; je určeno pro nejlepší z úspěšných řešitelů II. kola kategorie A. Konalo se od 8 hod. do 13 hod. v sobotu 25. května 1957 v budově matematicko-fyzikální fakulty Karlovy university v Praze II, Ke Karlovu 3. Z přihlášených 125 úspěšných řešitelů II. kola bylo podle organizačního řádu soutěže vybráno nejlepších 80; z nich se dostavilo 79 žáků, z toho 5 dívek. Mezi účastníky III. kola byli tři žáci průmyslových škol, jeden ze školy pedagogické a všichni ostatní z jedenáctiletých středních škol.

Úspěšným řešitelem III. kola se stejně jako ve druhém kole stává žák, který ze čtyř zadaných úloh rozřeší aspoň dvě úlohy s prospěchem nejméně dobrým. Dvacet nejlepších úspěšných řešitelů III. kola se podle organizačního řádu stává vítězi (olympioniky) příslušného ročníku soutěže.

Odpoledne téhož dne, kdy se konala soutěž, byla uspořádána beseda s účastníky III. kola. Zúčastnili se jí zástupci učitelů i žáků pražských středních a výběrových odborných škol, zástupci školské správy, učitelů vysokých škol a konečně zástupci vědeckých institucí. Byl přítomen také náměstek ministra školství a kultury profesor inž. dr. Josef Trnka.

Besedu řídil předseda ÚVMO akademik Josef Novák, který po zahájení uvedl některé údaje o rozsahu a výsledcích soutěže. Naznačil, že bude nutno uvažovat o jistých omezeních soutěže, zvláště v kategorii D. Tato kategorie má na některých školách přímo masovou účast, přitom však není dostatečně zajištěna úroveň účastníků.

K olympionikům promluvil dr. František Kadeřávek, profesor Českého vysokého učení technického v Praze, na téma „250 let inženýrských škol v Praze“. Jeho poutavá přednáška byla odměněna srdečným potleskem. (Obsáhlý výtah z této přednášky autor na přání účastníků besedy písemně zpracoval a uveřejnil v 10. čísle časopisu Matematika ve škole, 1957.) Potom podal dr. Milan Kolibiar, docent přírodovědecké fakulty university J. A. Komenského v Bratislavě, zevrubné

informace o studiu přírodních a technických věd na vysokých školách na Slovensku.

S mimořádným úspěchem se setkala přednáška o topologii, kterou poutavým, popularisujícím způsobem přednesl akademik Eduard Čech. Ocenil v ní historický význam geniálního matematika Leonharda Eulera, jehož 250. výročí narození právě kulturní svět vzpomínal, a připomněl, že tento všestranný vědec prožil značnou část svého života v Petrohradě a stál u kolébky dnes tak mohutně se rozvíjející sovětské vědy.

Zbývající část besedy byla věnována diskusi, při níž vysokoškolští učitelé a zástupci školské správy odpovídali na dotazy účastníků soutěže.

V závěru besedy poděkoval akademik Josef Novák jménem ústředního výboru matematické olympiády všem, kdo se zasloužili o zdařilý průběh soutěže, především učitelům matematiky a školním referentům MO, dále členům výboru MO a zvláště ministerstvu školství a kultury za zajištění soutěže. Nakonec blahopřál všem úspěšným účastníkům soutěže, především přítomným olympionikům.

Po besedě navštívili účastníci soutěže divadelní představení hry Maxima Gorkého „Barbaři“ v Ústředním divadle československé armády v Praze XII.

V neděli 26. května 1957 se olympionici účastnili oslav 250. výročí založení technických škol pražských. Hostitelské úkoly i pedagogický dozor převzal školský odbor rady ÚNV v Praze.